

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลซับพุทรา
อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
องค์การบริหารส่วนตำบลซับพุทรา

๑. หลักการ

มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นและงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยหน่วยงานของรัฐ ต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะและการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อย ต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ หรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดี ความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวดังนี้

หน้าที่ ๑๒ ของเอกสารคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี

๑. การต่อต้านการทุจริต คอรัปชันทุกรูปแบบ เน้นการมีส่วนร่วม ของภาคประชาชน
๒. กระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ ในกระบวนการพัฒนา ท้องถิ่น และการดูแลชุมชน
๓. เน้นใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ให้มีความสำคัญ กับความโปร่งใส
๔. ปฏิรูประบบราชการ ให้ทันสมัยในระบบดิจิทัล (Digital Government) และปฏิรูปกองทัพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ปรับขนาด ให้มีความคล่องตัว เพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการใช้งบประมาณและการปฏิบัติราชการ ปรับขนาด และกำลังคนภาครัฐ ให้สอดคล้องกับภารกิจ
๕. ยกระดับการบริการภาครัฐ ให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น
๖. ปรับบทบาทภาครัฐ เป็นการส่งเสริมสนับสนุน การอำนวยความสะดวก (Facilitate) และการกำกับ กฎ กติกา (Regulate) เพื่อให้ประชาชนและเอกชนได้รับ บริการที่สะดวกรวดเร็ว

มาตรา ๗๗ รัฐที่พึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรค ต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้า เพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการ ให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวก และสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้องก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบเพื่ออาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชนและนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกชั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วรัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบ ระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วยเพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีจำเป็นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนและพึงทำหน้าที่กำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

หน้าที่ ๑๒ ของเอกสารคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี

๑. ยึดมั่นในหลักนิติธรรมและความโปร่งใส
๒. ปั้นฟูหลักนิติธรรมที่เข้มแข็ง

๓. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะของรัฐ

๔. กระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิดตัดสินใจในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นและการดูแลชุมชน

๕. ลดกฎหมายและขั้นตอนที่ไม่จำเป็น (Ease of Doing Business) เพื่อไม่ให้ภาครัฐเป็นอุปสรรคของภาคธุรกิจหรือขัดขวางการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

มาตรา ๗๘ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะ ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบรวมทั้งการตัดสินใจทางการเมืองและการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

หน้าที่ ๑๒ และ ๑๔ ของเอกสารคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี

๑. ยึดมั่นในหลักนิติธรรมและความโปร่งใส

๒. พัฒนาหลักนิติธรรมที่เข้มแข็ง

๓. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะของรัฐ

๔. กระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิดตัดสินใจในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นและการดูแลชุมชน

๕. ลดกฎหมายและขั้นตอน ที่ไม่จำเป็น (Ease of Doing Business) เพื่อไม่ให้ ภาครัฐเป็นอุปสรรคของภาคธุรกิจหรือขัดขวางการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) หรือที่เรียกว่าการประเมิน ITA ถือเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐเครื่องมือหนึ่งโดยเป็นเครื่องมือในเชิงบวกที่มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยในเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศรับทราบถึงสถานะและปัญหาการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร ผลการประเมินที่ได้รับจะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การให้บริการสามารถอำนวยความสะดวก และตอบสนองต่อประชาชนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งถือเป็นการยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานรัฐ ดังนั้น การประเมิน ITA จึงมิได้เป็นเพียงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสเพียงเท่านั้น แต่ยังเป็นการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชน เพื่อให้ทราบถึงช่องว่างของความเป็นธรรมและความด้อยประสิทธิภาพ สำหรับนำไปจัดทำแนวทางมาตรการ ต่างๆ ในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการไทยต่อไป

การประเมิน ITA ถือเป็นเครื่องมือที่หน่วยงานภาครัฐได้สำรวจตนเอง เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลอันส่งผลให้เกิดความตระหนักและปรับปรุงการบริหารงานและกำกับดูแลการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและให้ความสำคัญกับด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กรมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การประเมิน ITA ยังส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของหน่วยงานภาครัฐในทางปฏิบัติอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความตื่นตัวและหันมาให้ความสนใจต่อการพัฒนาแพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองให้ทันสมัยและน่าสนใจมากขึ้น ที่สำคัญคือส่งผลให้หน่วยงานมีการจัดการข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบระเบียบและเตรียมความพร้อมในการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะให้ได้รับทราบและส่งเสริมให้เกิดการตรวจสอบด้วย

นอกจากนี้ ในด้านประชาชนและสังคมไทยแล้ว การประเมิน ITA ถือเป็นเครื่องมือที่ทุกคนจะได้มีส่วนร่วมในการสะท้อนความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่พัฒนาการบริหารงานภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนคนไทยได้รับการบริการจากภาครัฐที่ดีขึ้นและยังส่งผลให้ประชาชนและสาธารณชนมีโอกาได้มีส่วนร่วมกำกับติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐได้มากขึ้น อีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อประเมินเหตุการณ์ความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๒. เพื่อระบุระดับความเสี่ยงการทุจริตภายในอบต. ชับพุทรา

๓. เพื่อกำหนดวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการจากอบต.ซับพุทรา

๓. นิยามความหมายของความเสี่ยง (Corruption Risk)

ความเสี่ยงการทุจริต การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤตินิชอบหรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต (อ้างอิงจาก : คู่มือแนวทางประเมินความเสี่ยง (CORRUPTION RISK ASSESSMENTS) การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ "มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต" (CORRUPTION RISK ASSESSMENTS) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงาน (ป.ป.ป.ท.)

๔. ความหมายของการทุจริต

พระราชบัญญัติมาตรการฝ่ายบริหารและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ "ทุจริตในภาครัฐ" หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤตินิชอบในภาครัฐ "ทุจริตต่อหน้าที่" หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่งหรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์อย่างใดที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

๕. ความหมายของสินบน

สินบน Bribery ISO ๓๗๐๐๑ ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกรับผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมิมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงิน และไม่ใช้ตัวเงิน) ทั้งทางตรง และทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใดๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทน เพื่อให้บุคคลกระทำ หรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น

๖. กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective: แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้แล้ว สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อสงสัยเรื่องที่น่าสงสัยทำการกระทำลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Wordlow ใหม่ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting: การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่อาจเกิดขึ้นและป้องกันป้องกันปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

การทุจริตและประพฤตินิชอบต่อหน้าที่ราชการ มีองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ

๑. มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ หน้าที่ราชการนั้นอาจเกิดจากกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ได้รับมอบหมายก็ได้ การมีสิทธิกับการมีหน้าที่ ต้องแยกต่างหากจากกัน เช่น ข้าราชการมีสิทธิขอเบิกจากทางราชการไม่ถือเป็นหน้าที่ราชการ

๒. ได้ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ การปฏิบัติหน้าที่ราชการจะไม่รวมถึงใช้สิทธิขอเบิกจ่ายเงินจากทางราชการ เช่น ข้าราชการมีสิทธิเบิกเงินค่ารักษาพยาบาล แต่ทำเบิกเงินไปกรณีนี้ ไม่ถือว่าเป็นความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการแต่จะเป็นความผิดวินัยฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง สำหรับการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการหมายถึง มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติแต่ไม่ปฏิบัติหรือดเว้นไม่กระทำการตามหน้าที่ที่จะต้องเป็นกรณีที่จงใจหรือเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตนไม่ใช่เรื่องพลั้งเผลอ หลงลืม หรือเข้าใจผิดส่วนคำว่า "โดยมิชอบ" หมายถึง ไม่เป็นไปตามกฎหมายและ

ระเบียบแบบแผนของทางราชการและทำนองคลองธรรม "การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ" หมายความว่ารวมถึง การเรียก ค่าตอบแทน โดยมิชอบในการปฏิบัติหรือเพื่อจะปฏิบัติหน้าที่ราชการ แม้เนื้อหาการปฏิบัติหน้าที่จะเป็นไป

๓. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ ประโยชน์ หมายความว่า สิ่งที่เป็นผลดีหรือเป็นคุณ หรือผลที่ได้ ตามต้องการประโยชน์อาจเป็นทรัพย์สิน เงินทอง หรือการอื่นใดที่เป็นผลได้ตามต้องการโดยมิจำเป็นต้องเป็นทรัพย์สิน เช่น ประโยชน์ในการได้สิทธิบางอย่างหรือได้รับบริการพิเศษ เป็นต้นโดยจะต้องเป็นประโยชน์ที่ไม่มีสิทธิที่จะได้รับโดยชอบธรรมการ หาประโยชน์ที่จะเป็นความผิดนี้ จะต้องมีการอาศัยหรือให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการไปใช้ประโยชน์ด้วยการหาประโยชน์ กับอำนาจหน้าที่ที่ต้องมีส่วนสัมพันธ์กัน ประโยชน์ที่มิควรได้ หมายถึง ประโยชน์ที่ไม่มีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะได้รับ

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานให้บริการประชาชน อนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)
๒. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร ภาครัฐ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

เป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการต่าง ๑ อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นชั่วคราวและกำหนด มาตรการ/ กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานก่อให้เกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบล ชับพุนพินที่มี ประสิทธิภาพ

ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

๑. การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจาก การละเลยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล
๓. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย
๔. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดคุณธรรม จริยธรรม
๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ
๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาค ส่วนต่าง ๆ
๗. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจบารมีและอิทธิพลท้องถิ่น

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

๑. โอกาส แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแต่พบว่ายังคง มีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบ ไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต
๒. สิ่งจูงใจ เป็นที่นอมรับว่าสภาวะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมทุนนิยมทำให้คนในปัจจุบัน มุ่งเน้นที่ การสร้างความร่ำรวยด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมทุจริตมากยิ่งขึ้น
๓. การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้นโดยเฉพาะการทุจริตใน เชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาของประชาชนขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มี ประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

๔. การผูกขาด ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาด ดังนั้นจึงมีความเกี่ยวข้องเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการภาครัฐ

๕. การได้คำตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมการทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทำให้เจ้าหน้าที่ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่มรายได้พิเศษให้กับตนเองและครอบครัว

๖. ขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน แต่ในปัจจุบันพบว่าคนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาปน้อยลงและมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้นมองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

๗. มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเปลี่ยนเป็นยกย่องคนที่มีเงินคนที่เป็นเศรษฐีมหาเศรษฐีคนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูงด้วย เหตุนี้ผู้มีค่านิยมที่ผิด เห็นว่าการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนซื้อเป็นคนซื่อ เห็นคนดองเป็นคนฉลาด ย่อมจะทำการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงโดยไม่มีความละอายต่อบาปและไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย

ตัวอย่างของการทุจริตและประพฤตินิชอบต่อหน้าที่ราชการ

จากหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติจากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้ เช่น

- ฉ้อโกง ไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดที่เป็นพวกพ้อง
- เรียกรับเงิน/เรียกสินบน/เรียกของกำนัล
- ปลอมแปลง
- ลงโทษเฉพาะคนที่ไม่ใช่พวกพ้อง
- ช่วยเหลือสมครพรรคพวกหรือเครือญาติ
- ยักยอก
- ลงโทษเกินฐานความผิด
- ปกปิดความผิดให้พวกพ้อง
- ขโมย
- ไม่รายงานข้อเท็จจริง
- จัดทำเอกสารเท็จเพื่อให้ตนเองหรือสมคร
- กลั่นแกล้ง
- ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ พรรคพวกได้รับผลประโยชน์
- ช่มชู้ให้ผู้อื่นเกรงกลัว/เกรงใจ
- ผูกขาดค้าขายแต่กับสมครพรรคพวก
- บังคับ/ขึ้นใจผู้ใต้บังคับบัญชา
- ใช้อำนาจหน้าที่เบียดบังเอาผลประโยชน์
- รวบอำนาจ
- ไม่มอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามความเหมาะสม/ตามเห็นสมควร
- ริดไถจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อซื้อตำแหน่ง/เลื่อนตำแหน่ง
- แต่งตั้ง/เลื่อนขึ้นเฉพาะพวกพ้องของตน
- การให้บำเหน็จรางวัล แต่เฉพาะพวกพ้องของตน

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำหรือ มีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่า ๕ ครั้ง/ปี
๔	สูง	โอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือ มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๔ ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดขึ้นบางครั้งหรือ มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้ง/ปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้งหรือ มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง/ปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดขึ้นได้ยากหรือ มีโอกาสเกิดขึ้น ๑ ครั้ง/ปี

เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย(ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาทถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้านความโปร่งใสสื่อมวลชนลงข่าวอย่างต่อเนื่องและสังคมให้ความสนใจ
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาทถึง ๒๕๐,๐๐๐บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาทถึง ๑๐๐,๐๐๐บาท	ปรากฏข่าวลือที่พาดพิงคนภายในหน่วยงานมีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาทหรือน้อยกว่า	แทบไม่มี

กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้เป็น ๔ ระดับ และจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลซับพุทรา อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

๑. เหตุการณ์และระดับความเสี่ยง

ชื่อ กระบวนการ / โครงการ การขอใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร

ชื่อหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลซับพุทรา

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	การขอใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร	- เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินใต้โต๊ะการพิจารณาขอใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร ตลอดจนการรับสินบนเพื่อหลีกเลี่ยงการดำเนินการที่ยุ่งยากของการขอใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร เช่น การออกหลักฐานเท็จว่าเป็นการก่อสร้างที่เกิดขึ้นก่อนการประกาศใช้ พ.ร.บ.อาคารฯ การบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อให้ พ้นเงื่อนไขการขอใบอนุญาต เป็นต้น - เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาตที่รวดเร็วกว่าปกติ เช่น แสวงคิว การข้ามขั้นตอน	๓	๓	๙	สูง

ชื่อ กระบวนการ / โครงการ การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่, การช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัย

ชื่อหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลซับพุทรา

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	- เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินสินบนเพื่อให้การคำนวณจำนวนเงินที่ต้องชำระภาษีถูกลงกว่าความเป็นจริง	๒	๓	๖	ปานกลาง
๒	การช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัย	- เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินสินบนเพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวกในการดำเนินการตลอดจนหวังผลเพื่อให้ตนเป็นฝ่ายที่ถูกต้อง	๒	๓	๖	ปานกลาง

ชื่อ ภาระงาน / โครงการ การกำหนดขอบเขตของงาน (Terms Of Reference :TOR), การเบิกจ่ายค่าอาหารกลางวันศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ชื่อหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลซับพุทรา

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	การกำหนดขอบเขตของงาน (Terms Of Reference :TOR)	-คณะกรรมการจัดทำ TOR เรียกรับสินน้ำใจ ในรูปสิ่งของ หรือเงิน เพื่อแลกกับการกำหนดคุณสมบัติที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการ	๒	๓	๖	ปานกลาง
๒	การเบิกจ่ายค่าอาหารกลางวันศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	- เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินส่วนต่างๆ (เงินทอน) เพื่อให้ได้มาเป็นคู่สัญญาในการจัดทำอาหารกลางวัน	๒	๑	๒	ต่ำ

๒.วิธีการ/มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๒.๑ ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

ชื่อกระบวนการ/โครงการ การขอใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร							
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยงการ ทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	การขอใบอนุญาต ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร	- เจ้าหน้าที่เรียกเก็บเงินใต้โต๊ะการพิจารณาขอใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร ตลอดจนการรับ สินบนเพื่อหลีกเลี่ยงการดำเนินการที่ยากของการขอใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร เช่น การ ออกหลักฐานเท็จว่าเป็นการก่อสร้างที่เกิดขึ้นก่อนการ ประกาศใช้ พ.ร.บ.อาคารฯ การบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อให้ พันเงื่อนไขการขอใบอนุญาต เป็นต้น - เจ้าหน้าที่เรียกเก็บเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตที่รวดเร็วกว่าปกติ เช่น แห้งคิวการข้ามขั้นตอน	สูง	กำชับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการออกใบอนุญาตให้รับทราบและถือปฏิบัติ ด้วยความสุจริต โดยเคร่งครัด	๑.ทำข้อตกลงความร่วมมือกับ นายทะเบียนผู้รับแจ้งในการออก หนังสือรับรองการปลูกสร้างบ้าน ๒.กำหนดบทลงโทษอย่างชัดเจน ๓.แจ้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้ รับทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ๔.ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อยู่เป็นประจำ ๕.ให้เจ้าหน้าที่แจ้งรายละเอียด ขั้นตอนการขอใบอนุญาตกับผู้ขอ ใบอนุญาต ๖.จัดโครงการป้องกันทุจริตโดยใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ (การเรียก รับ สินบนจากการปฏิบัติหน้าที่) องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพุทรา	๑ ต.ค. ๒๕๖๘ ถึง ๓๐ ก.ย.๒๕๖๙	กองช่าง สำนักปลัด

๒.๒ ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ชื่อกระบวนการงาน/โครงการ การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่, การช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัย							
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยงการ ทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	การจัดเก็บภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง	-เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินสินบน เพื่อทำให้การคำนวณจำนวน เงินที่ ต้องชำระภาษีถูกลดกว่า ความเป็นจริง	ปานกลาง	กำชับ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การจัดเก็บ ภาษีให้รับทราบและถึ ปฏิบัติ ด้วยความ สุจริตโดยเคร่งครัด	-แจ้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้ รับทราบและถือปฏิบัติโดย เคร่งครัด -จัดทำนโยบายไม่รับของขวัญ (No Gift Policy) -จัดทำมาตรการในการรับ สินบน -จัดทำคู่มือประชาชน -ตรวจสอบการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ อยู่เป็นประจำ	๑ ต.ค. ๒๕๖๘ ถึง ๓๐ ก.ย.๒๕๖๙	งานจัดเก็บ รายได้ กองคลัง
๒	การช่วยเหลือและ บรรเทาสาธารณภัย	-เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับเงิน สินบน สินน้ำใจ/เพื่อการ พิจารณาว่าสมควร ให้ใครบ้าง ได้รับการช่วยเหลือจาก อบต.ชัยพยุหะ - เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินค่า อำนวนย ความสะดวกเพื่อ ประโยชน์ในการ พิจารณา ตรวจเอกสารคำร้องขอ	ปานกลาง	กำชับ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัย ให้รับทราบและถือปฏิ บัติ ด้วยความสุจริต โดยเคร่งครัด	๑.กำหนดขั้นตอนและ กระบวนการที่ ชัดเจนสำหรับ การปฏิบัติงานต่างๆ เพื่อ ลด ช่องว่างที่อาจนำไปสู่การ ทุจริต ๒.แจ้งเวียนนโยบายและ ความสำคัญ ของการป้องกัน การทุจริตไปยัง พนักงานทุก ระดับอย่างสม่ำเสมอ ๓.กำหนดมาตรการลงโทษที่ รวดเร็ว และเหมาะสมกับ ความผิดที่กระทำ อย่างเด็ดขาด ๔.การประกาศนโยบาย No Gift Policy ของผู้บริหารใน ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และแจ้งเวียนให้รับทราบ ๕.จัดโครงการป้องกันทุจริตโดย ใช้ อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ (การเรียกรับ สินบนจากการ ปฏิบัติหน้าที่)	๑ ต.ค. ๒๕๖๘ ถึง ๓๐ ก.ย.๒๕๖๙	งานสังคม สงเคราะห์ กอง สวัสดิการ สังคม งานป้องกัน สำนักปลัด

๒.๓ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ชื่อกระบวนการ/โครงการ การกำหนดขอบเขตของงาน (Terms Of Reference :TOR), การเบิกจ่ายค่าอาหารกลางวันศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก							
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยงการ ทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	การกำหนดขอบเขต ของงาน (Terms Of Reference :TOR)	- คณะกรรมการจัดทำTOR เรียกรับ เงินสินบนเพื่อให้ ผู้ประกอบการ ได้เปรียบหรือ ชนะการประมูล รวมทั้ง การรับ สินบนเพื่อกำหนด (ล็อค) คุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ที่ จัดซื้อให้พวก พ้องหรือให้ผู้ประกอบการ เฉพาะราย	ปานกลาง	กำชับ คณะกรรมการจัดทำ TOR ด้วยความโปร่งใส และ ควรมีการสลับสับเปลี่ยน บุคลากรที่จะทำหน้าที่ เป็นคณะกรรมการกำหนด ขอบเขตของงาน (Terms Of Reference : TOR)	๑. ควรมีการสลับสับเปลี่ยน บุคลากรที่ จะทำหน้าที่ เป็นคณะกรรมการกำหนด ขอบเขตของงาน (Terms Of Reference : TOR) เพื่อมิให้ บุคคลใด บุคคลหนึ่งผูกขาด หน้าที่นั้นๆ เพื่อ ป้องกันมิให้เป็น โอกาสที่บุคคลเดิม ๆ จะติดต่อกับผู้ประกอบการ เพื่อเอื้อ ประโยชน์ส่วนตน ๒. ระบุหน้าที่ความรับผิดชอบใน การ ปฏิบัติงานให้ชัดเจน เพื่อลด โอกาสใน การกระทำการทุจริต ๓. หน่วยตรวจสอบภายใน ทำ การ ตรวจสอบภายในอย่าง สม่าเสมอ เพื่อ ตรวจสอบความ ถูกต้องของข้อมูลและ การ ปฏิบัติงาน ๔. การประกาศนโยบาย No Gift Policy ของผู้บริหารใน ปังบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และ แจ้งเวียนให้รับทราบ ๕. จัดโครงการป้องกันทุจริตโดย ใช้ อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ (การเรียกรับ สินบนจากการ ปฏิบัติหน้าที่) อบต.ชัยพุทรา	๑ ต.ค. ๒๕๖๘ ถึง ๓๐ ก.ย.๒๕๖๙	งานพัสดุ กองคลัง

๒	การเบิกจ่ายค่าอาหารกลางวันศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินส่วนต่างๆ (เงินทองน) เพื่อให้ได้มาเป็น คู้สัญญาในการจัดทำอาหาร กลางวัน	ต่ำ		๑. กำหนดมาตรการการ เลือกคู้สัญญาเพื่อไม่ให้เกิด ผลประโยชน์ระหว่างการตรวจสอบความถูกต้องของการ หา คู้สัญญา ๒. แจ้งหน่วยงาน/ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัด รับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	๑ ต.ค. ๒๕๖๘ ถึง ๓๐ ก.ย.๒๕๖๙	งาน ศพด. กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
---	--	---	-----	--	--	-----------------------------	---------------------------------------